

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Strokovna organizacija smo.

»Zveza združenih delavcev« je krščanska strokovna organizacija. To je njeno bistvo, v tem je povedan tudi dober del njenega programa.

Strokovna organizacija ima popolnoma svoj namen. Ta obstoja v stremljenju pomagati delavstvu in nameščenstvu v gospodarskem oziru, ali bolje povedano v ščitenu koristi navedenih poklicev. Delavstvu pa pomagamo, če si prizadevamo, da se zboljšajo njegovi življenjski pogoji, to je, da ima delavec dohodek, ki mu omogočajo dostojno in okolici primerno preživljanje, da se čim bolj skrajša delovni čas in se da na ta način delavstvu dovolj časa za počitek, kulturno izobrazbo in posvetitev državljskim zadevam. Da more organizacija pomagati na pravem mestu, je potrebno, da preiskuje delavske razmere, kakšni so zaslužki delavstva, kako dolgo traja delovni čas, če je delavstvo zaščiteno v obratih pred nezgodami, če se izvaja delavska zaščitna in zavarovalna zakonodaja, kakšna so delavska stanovanja itd. Pri tem raziskovanju delavstvo rado samo pomaga, ko se obrača na organizacijo z raznovrstnimi pritožbami in zahtevami po zaščiti. Za vodstvo strokovne organizacije je potrebno, da ve, da ni vse v najlepšem redu, če slučajno pritožb od delavstva ni. Po lastni iniciativi zasleduje vse krivice, ki se gode delavstvu v najrazličnejših oblikah in jih skuša odpraviti. S tem samim je že nakazano, da strokovna organizacija ni le zaščitna, temveč da prehaja preko okvira zaščite in obrambe v najožjem smislu. Strokovna organizacija se namreč trudi, da se položaj delavstva izboljša tudi na splošno in ne samo v konkretnih primerih. Njena naloga ni le zaščita, temveč tudi boj za boljšo zakonodajo in splošno priznanje delavstva, ki ga žalibog tako mnogokrat pogrešamo.

Svoje zahteve uveljavljamo najprej pri samem delodajalcu s pomočjo svoje krajevne organizacije. V večini primerov bo to premalo. Potrebna bo intervencija centrale. In če še to nič ne zaleže, preostane posredovanje pravne zastopnice delavstva, to je Delavske zbornice. Mnogokrat bo koristilo tudi posredovanje OUZD-a, inspekcije dela ali kake druge oblasti. Za splošni dvig delavstva je potreben nastop pri državni oblasti, od katere moramo zahtevati — in sedaj tudi moremo — da se dajo delavstvu vse njegove pravice. Posredovanje dela v organizaciji je podrejena pomena, posebno sedaj, ko imamo javne borze dela. Izobrazba članstva v delavski zavesti kakor tudi v zadevah delavskega stanu poleg splošne, je tudi važna naloga organizacije, ki vodi do bistvenega cilja strokovne organizacije.

Vsaka organizacija ima posebno področje. Prosvetna ima za podlago župnijo, politična občino, strokovna pa ima za podlago obrat, delavnico, tovarno. Strokovna organizacija se more uspešno boriti za delavstvo enega obrata le, če je pri njej organizirano vse delavstvo ali po večini, ali če nastopa složno z organizacijami v tovarni ostalih smeri. Krajevne organizacije morajo biti naša žarišča, žarišče naše ideje. Svoje zaupnike morajo dobiti v vsaki tovarni in v vsakem obratu našega kraja. Zaupniki bodo iskali stikov z drugimi tovariši, pridobivali jih bodo za naše vrste, naš krog bo rasel. Pokazala se bo potreba, da se ustanovi v tovarni naša posebna organizacija, ki se bo pečala samo z zadevami delavstva, zaposlenega v tem obratu, krajevna organizacija bo pa ostala še dalje matica našemu krajevemu delovanju. Močni zglede vlečejo. Tudi naša organizacija bo postala privlačna za naše delavstvo, če bo zgrajena na vrstah delavstva velikih obratov, katerih okolica vedno bolj in bolj postaja nasičena z duhom in mišljenjem, ki vlada v obratih in tovarnah.

Zahtevajte povsod „Delavsko fronto“!

Ali mislimo na to?

Socialisti pišejo, da šteje njihova mednarodna zveza strokovnih organizacij zopet okrog 13.500.000 članov. Pravijo, da je to uspeh gibanj njihovih organizacij v Franciji, Španiji itd. V Franciji so baje porastle njihove organizacije na preko 4 milijone, na Španskem na 1 milijon in pol. Misli se tudi na popolno združenje socialistične in komunistične internacionale, kar se je že zgodilo v Franciji. Tako nastopa marksistično strokovno gibanje kot močna sila za izvedbo Marksovih načel.

Mi vemo, kako pridobivajo marksisti ljudi zase. Predstavljajo se jim kot edina delavska organizacija, ki ima samo prelep namen, delati za delavske koristi. Marksisti torej ne pravijo delavcem, kdo so oni in v kakšne vode jim bodo morali slediti pripadniki. Počasi pa seveda ljudi popolnoma pridobijo za se. Tedaj pa postanejo pravi marksisti.

Na ta način je mnogo takih delavcev pri marksistih, ki k njim ne spadajo. Tako so organizirani pri marksistih vsi grafični delavci, čeprav je med njimi v Sloveniji mnogo takih, ki spadajo v krščansko strokovno organizacijo. Isto je pri nameščenih, ki so včlanjeni pri Zvezi bančnih in denarnih zavodov. Obe organizaciji spadata pod marksistično internacionalo. Tako so tudi krščansko misleči delavci in nameščenici direktni podporniki marksizma, za katerega prinašajo tudi velike žrtve v denarju. Kako dolgo bomo še trpeli to? Kako dolgo bomo še množili marksistične vrste?

Mednarodna zveza krščanskih strokovnih organizacij izkazuje nasproti marksistični le dober milijon članov, odkar sta zatrla Hitler in Mussolini krščanske stro-

kovne organizacije. Zakaj tako? Ker se zbirajo v njej v večjem številu le krščanski strokovničarji zapadnih evropskih držav, dočim smo Slovani zelo malo zastopani. Zaljubljeni v medsebojne prepire pozabljamo, da se odigravajo tudi v mednarodnem svetu težki boji med marksistično in krščansko-socialno idejo. Strokovno organizacijo smatramo za nekako nepotrebno zlo in še te organizacije, ki jih imamo, so slabo urejene in nič ne pomenijo v mednarodnem življenju, ker niso priključene naši mednarodni zvezi. Če kdaj odloča v tem pogledu denarno vprašanje, je to za nas slabo spričevalo. Za zmago ideje ni treba žrtve le v delu, temveč tudi v denarju. Zato pa vidimo, da so vse mednarodne delavske institucije v rokah marksističnih organizacij. Stojte na stališču: Ena ali druga smer naj ima monopol. Ali mi to razumevamo dovolj? Ali storimo vse, da bi pridobili večino našega delavstva za našo smer? Ali storimo vse, da bi v bodoče zastopal na mednarodnih delovnih konferencah jugoslovansko delavstvo krščanski strokovničar? Odgovor je zaenkrat zanikalen.

Zato je pred nami še mnogo dela. Mnogo širokopoteznega dela moramo izvršiti, da bo zmogla v naši najožji domovini smer doslednega krščanskega strokovnega gibanja, ki ne pozna idejnih kompromisov z marksizmom in da bo naša smer prevladovala tudi med vsem delavstvom naše države. Vsakdo, ki se trka na svoja katoliška prsa, bi moral biti toliko katoličana, da bi videl smoter udejstvovanja v strokovni organizaciji v zmagi krščansko-socialne ideje. Kdor nima pred seboj tega smotra, stori veliko uslugo gibanju, če mu da slovo.

Zakon o minimalnih mezdah.

Socialisti uganjajo zadnje čase po svojem časopisju veliko gonjo proti vladni ureditvi vprašanja minimalnih mezd. Po socialističnih navedbah predvideva minimalna mezda Din 13.50 na dan. Taki rešitvi tega vprašanja napovedujejo socialisti najostrejši boj.

Ni nam znan vladni načrt. Vendar je pa treba opozoriti na dvoje stališč. Eno stališče želi, naj bi se določila neka meja, pod katero na dan nihče ne bi smel zaslužiti. Vemo, da so ponekod zaslužki strašno nizki. Tudi v Sloveniji imajo n. pr. poljedelski in lesni delavci ter služkinje mezde po in pod 10 Din na dan. Taki reveži seveda industrijski in obrtni delavci niso. Z eno minimalno mezdo je torej nemogoče ustredi obema strokama delavstva. Po navedenem stališču, ki bo mogoče zmagalo, naj bi se torej določila enotna minimalna mezda. Njena določitev bi brez dvoma koristila tisočim in tudi desetstisočim najslabše plačanega delavstva.

Industrijski ter obrtni delavci bi seveda radi videli, da bi se tudi njim z zakonom uredile plače. To pa gre seveda težko. V teh grupah delavstva je vse polno raznih strok, razen tega pa obstojajo tudi razlike glede na pokrajine. Tu bi morali postaviti vse polno »minimalnih mezd« po strokah in po krajih. Zgodilo bi se pa, da bi ta ureditev mogoče koristila, oziro-

ma imela pomen za to ali ono skupinico delavcev, za večino delavstva pa bi ostalo to brez pomena, ker bi bile povprečne minimalne mezde za marsikoga prenizke. Večini se torej položaj ne bi izboljšal. To so po našem mnenju največje težave za tako ureditev tega vprašanja kot si ga delavci žele, ker gotovo misli vsak, kdor sliši pisati ali govoriti o minimalnih mezdah, naj bi prinesel zakon vsestransko izboljšanje položaja. Zato se najbrže zaveda ne bo uredila v tej smeri.

Na neizpolnjive želje glede minimalnih mezd je opozoril tudi tajnik Delavske zbornice g. Uratnik na skupščini delegatov. Je storil prav! Zakonita ureditev tega vprašanja naj pomaga najbednejšim delavcem, ki si zaenkrat ne morejo pomagati sami. Industrijsko delavstvo pa ima svoje strokovne organizacije, ki se itak trudijo zvišati mezde in morejo pokazati tudi na uspehe. Sicer pa: Določimo danes za vse mogoče primere minimalne mezde. Jutri se lahko razmere temeljito spremenijo vsled katerihkoli vzrokov. Spet bo treba določeno mezdo popraviti. In je morda bolje, da imajo strokovne organizacije v rokah iniciativo. Delavstvo ostane tako prožnejše in sposobnejše za tekmovanje s podjetniki. Država s svojo zakonodajo naj bo delavstvu le zaščitnica. Za izboljšanje položaja pa mora imeti delavstvo proste roke.

Strašna samoobtožba.

Odgovorni člani neke strokovne organizacije v kamniškem okraju so zagrozili in izjavili, da če bo ZZZ (Zveza združenih delavcev) še dalje agitirala, da bo polovica članov njihove strokovne organizacije prešla k rdečim (socialistom, marksistom, komunistom).

To je resnica! To smo tudi mi potrdili. Zato pa je bil skrajni čas, da se katoliško delavstvo reši in da je nastopila ZZZ. Če bi čakali še pet let, bi jih šlo tri četrt in čez deset let pa sploh vsi. Škoda je samo, da ZZZ ni že prej nastopila, takrat bi morda samo še ena četrtina prešla k rdečim.

Taka je torej vaša organizacija, da polovica članstva lahko čez noč preide k rdečim! To je sad napačne vzgoje, napačnega ravnanja! Nas tolaži samo to, da najbrž ni cela polovica članstva taka. Večji del je članstvo dobro in to bo vstopilo v ZZZ, za tisto pa, ki je rdeče, ne reflektiramo mi, ampak komunisti. Upamo celo, da bo od teh, ki jih sami žigosate z rdečim žigom, spoznalo svojo zmožnost in prešlo v ZZZ, kjer bo bolj varno pred rdečo barvo kot je bilo pod dosedanjim okriljem. Vsekakor pa je v začetku omenjena groznja strašna samoobtožba in velik poklon ZZZ.

Resnica o Franciji.

Dogodki v Franciji razburjajo ves svet. Levičarji Blumovo vlado na vse pretege hvalijo, desničarji jo grajajo. Zadnjim se zdi vse, kar se dogaja v Franciji, komunistično maslo in zametujejo s slabimi tudi dobre stvari. Zato grajajo tudi stvari, ki so prinesle delavstvu — objektivno povedano — izboljšanje položaja.

Revija mednarodne zveze krščanskih strokovnih organizacij je prinesla opis francoskih dogodkov, ki glasi tako-le:

Skoro najvažnejši pojav v Franciji je pristop komunističnih strokovnih organizacij k socialistični strokovni zvezi. To je zadeva, ki jo je javnost zelo slabo poudarila. Volilna zmaga ljudske fronte pomeni zmago komunizma, ki je prišel v svoji demagogiji poudarjati potrebo domovinske ljubezni in brambe francoskega franka.

Dočim se v inozemstvu poudarja, da so bile pred minulimi stavkami plače francoskega delavstva zelo visoke, pravijo informacije, ki so jih objavili francoski krščanski strokovničarji ter žosisti tole: V nekaterih industrijah ter pokrajinah so zaslužili delavci pred stavko komaj 15 frankov za osemurno delo. Dnevni zaslužki so dosegali tudi višino od 8 do 12 frankov. Rudarji v Gardu so zaslužili leta 1929 za 6 vozičkov po 30 frankov. Letos pred stavko so zaslužili za dvojno storitev le 26 do 28 frankov. V isti pokrajini je padel od leta 1929 do leta 1936 povprečni dnevni zaslužek v kovinski industriji od 35 na 25 frankov. Trgovski nameščenici so zaslužili le še po 600 frankov na mesec. Kakšni so bili še le zaslužki mladega delavstva! V Siltigheimu je zaslužil 16 letni delavec za 10 urno delo samo 100 frankov na mesec, mlad čevljarški pomočnik je prejemal na teden za 9 urno delo po 12 frankov, itd. Tudi delavke in nameščenke niso bile mnogo na boljšem. V veliki pariški modni hiši je zaslužila preteklo leto dobra delavka 140 frankov na teden. Vsled skrajšanja delovnega časa pa je padel ta zaslužek na mesečnih 500 frankov. V vzhodni Franciji je zaslužila ročna vezilja na uro najprej po 4, nato samo še po 2 franka. V čevljarški industriji v Lavalu je znašal dnevni zaslužek delavke 12 frankov na dan pri zaposlitvi 4 dni na teden, v isti industriji v Limogesu pa je znašala plača na uro od 0.60—0.75 franka. Glasilo francoske krščanske zveze je doslovno zapisalo: »Gospodarska kriza je industrijskemu opravičilo za izplačevanje tako nizkih plač. Te nezadostne mezde, brezposelnost in kratkotrajna zaposlitev so povzročili pri delavcih revščino, pod katero vzdihuje velik del delavstva. Te razmere povzročajo na vseh poljih težke posledice.

Brezposelnost je zrastle od leta 1921 do leta 1936 od 50.000 na 500.000. Predsednik francoske krščanske strokovne zveze Zirnheld je izjavil: »Stavka je izbruhnila s tako silo, kot da smo na robu revolucije. Izbruhnila je prav v vseh obratih. Naše stališče je bilo nad vse težko. Kjer smo bili v večini, smo skušali stavko popolnoma odkloniti ali jo vsaj skrajšati, kjer pa smo bili v manjšini in to je bilo v večini slučajev, smo se morali prepustiti dogodkom. Pri vsem tem pa nismo izgubili glave. Izgubili nismo pri tem ne članov, ne organizacij, pač pa smo imeli polne roke dela s sprejemanjem novih članov. Bodreč pa je bil poziv katoliškega episkopata krščanskemu delavstvu, naj stopa v krščanske strokovne organizacije.«

Francosko delavstvo torej ni živelo v rožnatem položaju pred letošnjo stavko. Pod desničarskimi vladami ni bilo splošnega meznega gibanja, ker delavstvo ni pričakovalo zanj ugodnega konca. Blumova vlada je z odredbami o zvišanju mezd samo storila socialno dolžnost nasproti delavstvu. Razumljivo je, da so podjetniki storili vse, da bi znižali pridobitve delavstva in vemo, da se jim je to deloma tudi posrečilo. Vendar je pa delavstvu in nameščenstvu od priborjenega nekaj le ostalo. Te stvarne ugotovitve potrjuje tudi slovenski izseljeniški duhovnik mons. Zupančič Valentin, ki piše v izseljeniški številki »Slovca«:

»To leto je prineslo nam izseljencem precej izprememb, ki niso vse slabe. Delavske razmere so se zlasti po juniju izboljšale. Glavna pridobitev ni zvišanje plač. Porast cen je kmalu prinesel prejšnje življenjske razmere. Bolje je že bilo prenehanje praznovanj. To se je nekaj pozna. Veseli smo bili zasluženega plačnega dopusta 14 dni na leto in 40 urnega tedna, ki pa še le pride. Najbolj smo se oddahnili, ko je prenehalo včasih že neznošno priganjanje k delu in obkladanje z nelepimi priimki. Pazniki so se naenkrat spomnili lepih francoskih manir in le želeli je, da jih več ne pozabijo. Prenehale so tudi kazni v denarju za razne

malenkostne pogrške pri delu. Naši delajo sedaj z veseljem, med tem ko so se poprej že bali iti na delo. Kar se je doseglo, je bilo pošteno zasluženje, kar so priznali tudi tisti krogi, ki niso bili vedno naklonjeni delavskim zahtevam.«

Pravičnost zahteva od nas, da smo pravični do vsakega in da priznavamo zasluge za delavstvo vsakomur, kdor jih ima, pa čeprav je to Blumova vlada. Ko bi storile francoske desničarske in sredinske vlade svojo dolžnost nasproti delavstvu, bi jim to tudi izreklo svoje zupanje pri volitvah. Ker so pa ostale gluhe za delavske prošnje, jih je doletela kazen kot je za marsikoga.

Politične vesti.

Naš novi državni proračun. Finančni minister je predložil skupščinskemu odboru novi državni proračun za l. 1937/38. Na seji odbora je minister podal svoj proračunski ekspozé. Proračun predvideva 10 milijard 949 milijonov Din izdatkov in ravno toliko dohodkov. V primeri s sedanjim je za 625,480.802 Din višji. Finančni minister je ta povišek obrazložil: del gre za povečanje izdatkov za državno obrambo, del za amortizacijo onega dela kmečkih dolgov, ki jih je prevzela država, del za javna dela, znatno vsoto pa bode požrlo povračilo dolgov, ki so jih napravili prejšnji režimi in ki so se dosedaj vlekli skozi vse proračune, država pa je leta in leta dolgovala zasebnikom velike vsote. Finančni minister hoče sedaj te dolgove likvidirati in zato je bil povišek v proračunu nujen. Nikakor pa ne bo zvišanje izdatkov zahtevalo kakšnih izrednih davčnih mer, da bi se dvignili dohodki. Finančni minister je mnenja, da se je zadnje leto naše notranje gospodarstvo tako okrepilo, da bodo dohodki pri dosedanji davčni odmeri tako narasli, da se bo ta povišek v polni meri pokrtil.

Narodna skupščina se je po poldrugemesečnem odmoru sestala dne 11. t. m. k zasedanju, na katerem bo obravnavala nekatere važne stvari, tako predvsem državni proračun, potem konkordat z Vatikanom, s katerim se bodo končno uredili odnosi med katoliško cerkvijo in državo ter še nekatere druge važne zakonske predloge. Prvo sejo skupščine so skušali poslanci, ki še pripadajo JNS, izkoristiti, da bi napravili nekoliko razpoloženja za sebe, pa so vložili celo kopo raznovrstnih interpelacij, v katerih so pa mlatali samo prazno slamo o »nasiljih«, ki so se baje godila sedaj pri teh občinskih volitvah napram njihovim pristašem.

Jugoslovanska vlada proti fašizmu. — Minister Cvetković je izjavil v Arandjelovcu: »Čim se razmere še nekoliko uredijo, se bomo lahko lotili zadnje naloge, to je izdaje političnih zakonov. Vlada bo izdelala te zakone po načelih demokracije, kakor smo jih imeli nekdanj. Vlada se bori proti vsem predstavnikom fašizma.«

Nova organizacija hrvatskih nameščenec. Po poročilih hrvatskih listov je bil osnovan v Zagrebu Savez hrvatskih privitnih nameštenika, ki je po vsem videzu združil vse hrvatske nameščenice, ki ne spadajo k marksistom. Med imeni funkcionarjev beremo namreč tudi imena Jerič Miroslav, dr. Cerovac itd. Organizacija bo nastopila pri volitvah v Delavsko zbornico skupno z dr. Mačkovo delavsko organizacijo. Ekstremnost kaže v izjavi, da odklanja sploh vsako sodelovanje s socialističnimi strokovnimi organizacijami.

Komunistično rovarstvo na Dunaju. — Avstrijska policija je aretirala na Dunaju celokupno uradništvo državnega gospodarskega urada, ker je dobila v roke dokaze, da je ta urad v resnici komunistična centrala. Z veliko spretnostjo je avstrijskim komunistom uspelo, da so si pridobili vse uradnike tega urada, iz katerega se je potem vršila komunistična propaganda po Avstriji. Aretiranih je bilo 126 oseb.

Čehi preganjajo avstrijske marksiste. Avstrijski marksisti so ustanovili po polomy svoje revolucije na Češkoslovaškem v Brnu svoj list, ki so ga izdajali doselej. Nadaljnje izhajanje lista je zabranila češkoslovaška vlada vsled težkih političnih razmer v Podonavju.

Poraz marksistov v švic. V švicarskem kantonu Ženeva je vladal pretekla tri leta marksist Nicole, izrabljajoč nesoglasja ostalih strank. Pri volitvah, ki so se pravkar vršile, so se združili krščanski socialisti, med katerimi se nahajajo tudi krščanski strokovničarji, z ostalimi demokratiškimi strankami. Koalicija je tako hudo porazila socialiste, da ti skupaj s komunisti niso dobili od sedmih članov kantonske vlade niti enega mesta. Ženeva je sedež Društva narodov. Zato ima ta poraz združenih marksistov širši značaj.

Vsekakor pa je ideja švicarske ljudske fronte sedaj popolnoma propadla.

Proti fašizmu in komunizmu. Po porazu marksistov v ženevskem kantonu je prepovedal državni svet tega kantona svojim nameščenecem članstvo v komunistični stranki. Brazilski parlament pa je pričel sklepati o zakonskem predlogu, ki naj bi ščitil državo pred vsemi strankami, predvsem pa pred brazilskimi fašisti. V Češkoslovaški so se vršile volitve v 186 občinah. Povsod je bilo opaziti zmago demokratiških in nazadovanje fašističnih strank.

Španske homatije. Boji okrog Madrida zaradi snega in mraza večinoma počivajo. General Franco je izvedel manjšo ofenzivo, s katero se je polastil nekaterih novih mestnih predelov. Vse bolj živahno se vrtikajo v španske homatije tuje veselice. Proti Francovi armadi se ne borijo španski rdečkarji, temveč mednarodne divizije, sestavljene iz ruskih, francoskih, belgijskih in kdove še kakih drugih komunistov. Francu pa sta poslali pomoč Nemčija in Italija, dobil pa je tudi znatna ojačenja, ki so mu jih poslali Irci. Rusija je poslala boljševikom zopet nad 100 modernih letal, tako da je zaenkrat rdeče letalstvo močnejše, kakor Francovo. V vrstah rdečih mogotcev pa je sedaj nastal hud spor, ki je zavzel zlasti v Barceloni ostre oblike, kjer nastopajo anarhisti javno proti boljševikom.

Zveza narodov in španske homatije. — Svet Zveze narodov je imel zasedanje v Ženevi. Izrekel se je za politiko nevmešavanja v španske zadeve ter je odobril posredovalne korake Francije in Anglije v španski državljanski vojni. Obe državi se namreč trudita, da bi prišlo do sklepa premirja med obema nasprotnikoma ter do mirne poravnave spora. — Ob enem se je svet Zveze narodov pečal tudi za zahtevo turške vlade, da se pokrajina krog mesta Alexandrette v Mali Aziji odcepi od Sirije, ki se nahaja pod franc. upravo, ter proglasi za samostojno državo. Francija je prepustila odločitev v tej zadevi Zvezi narodov, ki bo poslala na lice mesta posebno komisijo, da prouči položaj.

Anglija ima novega kralja. Kakor smo že poročali v zadnji »Delavski fronti«, je nastala na Angleškem velika zmeda radi ženitvenih načrtov kralja Edvarda. Ker je vsa angleška javnost brez razlike strankarskega prepričanja nasprotovala temu, da bi kralj poročil gospo Simpsonovo, ker je bila že dvakrat ločena, je kralj Edvard VIII. odstopil. Na seji kronskega sveta je bil preteklo soboto proglašen za kralja Edvardov brat, vojvoda Jorški, ki si je nadel ime Jurij VI. Prvi državni akt novega kralja je bil, da je podelil svojemu bratu, bivšemu kralju, naslov vojvode Vindsorskega. Nadalje je odredil, da se nadaljujejo priprave za kronanje, ki so se bile začele za kronanje kralja Edvarda VIII., namesto katerega bo sedaj prejel krono angleškega kraljestva Jurij VI. Novo stanje so priznali vsi angleški dominijoni, razen Irske, ki je izkoristila priliko ter odpravila mesto generalnega guvernerja. Tako je sedaj Irska le še v svoji zunanji politiki zvezana po kraljevi osebi z Veliko Britanijo. — Bivši kralj, sedanji vojvoda Vindsorski, je takoj po odstopu odpotoval iz Anglije. Zastavno se je naselil sedaj na Dunaju, odkoder bo odpotoval na Tirolsko, kjer bo gojil zimski šport. Baje se namerava že v kratkem poročiti z gospo Simpsonovo. Pomlad namerava baje prebiti v bližini Dubrovnika v Jugoslaviji.

Anglija odgovarja Nemčiji. Angleški zunanji minister Eden je izjavil: »Narodi imajo samo eno izbiro. Če se bodo odločili, da bodo ponovno reševali spore z orožjem, se bo izumilo strašno orožje, ki ga pripravljata znanost, toda stroški bodo še ogromnejši.«

Odmor delojemalcev. Angleški parlament je sprejel zakonski predlog, po katerem mora imeti vsak delavec in nameščeneč, ki je leto dni v službi, odmora najmanj sedem dni.

Novo »zaroto« so odkrili v Moskvi proti Stalinu. Baje so našli tudi veliko število peklenških strojev, ki naj bi poglani v zrak dvorano, v kateri bi moral zasedati vsesovjetski kongres v Moskvi, in sicer v trenutku, ko bi bil na kongresu Stalin. Zaradi tega se je zasedanje vršilo v Kremlju. Prijetih je bilo veliko število uglednih komunističnih prvakov, ki jih sedaj čaka kroglja.

Novo boljševiško slepilo je nova ruska ustava, ki je bila sprejeta. Po določbah nove ustave se zopet uvajajo zasebno lastništvo ter smejo mali posestniki s svojo zemljo tudi v slučaju smrti svobodno razpolagati. Sovjetska vlada je sedaj lahko izpremenila ustavo, ko malih posestnikov, ki bi še imeli svojo zemljo, v vsej Rusiji več ni. Skupnih posestev (kolhozov) pa tudi glasom nove ustave ne smejo deliti. Tako je ta ustava le slepilo za lahkoverne inozemske komuniste, v Rusiji pa se tudi z novo ustavo ne bo ničesar spremenilo, dokler bo vladal židovski boljševizem.

Kozaki — čuvarji komunistične države. Kozaki so bili pod carističnim režimom najbolj pokorni carju. Komunistična revolucija je razbila staro kozakško organizacijo. Vse pa kaže, da je diktator Stalin sprevidel vojaško vrednost kozakov. Na sedanjem kongresu sovjetov je namreč nastopila tudi kozakška delegacija v starih uniformah, na katerih so manjkala le carska odlikovanja. Kozaki so v svojih govorih izjavljali zvestobo Stalinu in vojnemu komisarju Vorošilovu. Na drugi strani je zanimivo, da so postali veliki nasprotniki komunistične diktature tudi Belorusi, ki bi se radi enako kot Ukrajinci odcepili od Moskve.

Revolucija na Kitajskem. Kitajska armada, ki bi se morala boriti proti kitaj-

skim komunistom, se je pod poveljstvom maršala Cangsuljana uprla nankinški vladi ter ujela maršala Čangkajskega in vse njegovo spremstvo. Po nekkih vesteh je ta upor delo kitajske mladine, ki zahteva brezobziren boj proti Japoncem, katerega pa Čangkajskega ni hotel. Po drugih vesteh pa je ta upor delo moskovske vlade, kar se pa iz Moskve demantira. Nankinška vlada je zahtevala od upornikov, da vse ujetnike takoj izpuste, obenem pa je napovedala vojno maršalu Cangsuljanu. Kitajski uporniki zahtevajo med drugim, da se mora vsaka akcija proti njim ustaviti in da morata skleniti Kitajska in Rusija obrambno zvezo proti Japonci. Sklicati se mora kongres vseh Kitajcev, ki naj določi vse potrebno za brambo domovine. V Moskvi pravijo, da je upor delo Japoncev, ki se boje, da bi velikopotezne reforme Čangkajskega utrdile notranjo moč Kitajske. Japonci hočejo imeti na Kitajskem vedno zmešnjavo, da imajo potem sami lažje delo.

Sinovi uče mater. Predsednik Združenih ameriških držav Roosevelt je imel na svečani seji braziljskega parlamenta govor, v katerem je poudaril odločno protivnoje razpoloženje celotne kontinentalne Amerike. Ameriške države so se rešile starih nasprotstev, ki mučijo še danes Evropo ter ostale kontinente. Vsi ameriški spori se morejo rešiti mirnim putem. Ves ostali svet je eno samo veliko vojno taborišče. Ob drugi priliki je izjavil Roosevelt, da bo vseameriška konferenca za mir obsodila vojno in da jo bo popolnoma onemogočila med ameriški državami. Ameriški narodi bodo dali vse svoje moči na razpolago za organizacijo svetovne družbe, ki bo najgotovjeji porok za razorožitev. — Res zlate besede za nočo in bojvito Evropo.

Domače vesti.

Zlati jubilej obstoja in plodonosnega delovanja je obhajala zadnji nedeljo Kmetijska šola na Grmu na Dolenjskem. Slovesnosti so se udeležili bivši ljubljeni profesorji, zastopniki raznih korporacij, ljubljanski škof dr. G. Rožman ter ban dr. M. Natlačen. Kot spomin na pomenljivo proslavo so vsadili oreh v listino, v kateri je zabeleženo, kedaj ter ob kakih prilikah je bil zasajen.

Smrt dveh starejših duhovnikov. V Bevkah pri Vrhniki je umrl v starosti 69 let tamošnji g. ekspozit Poljšak. Rajni je bil rodom iz Vipave in je bil znan kot izboren vzgojitelj mladine in je kot praktičen gospodar rad dajal ljudstvu gospodarske nasvete. — V samostanu oo. kapucinov v Studencih pri Mariboru je mirno v Gospodu zaspal v starosti 70 let o. Ciril Gorican, ki je bil rojen v Zicah pri Konjicah. Znan je bil kot pridigar po Štajerskem, Koroškem, Primorskem in Hrvaškem.

Novo sv. mašo bo pel na Božič v cerkvi sv. Jožefa pri Mariboru kapucin p. Rudolf Strucl.

50 letnico je obhajal v Mariboru g. Stefan Koter, mizarjski mojster. Jubilar je rodom iz Prekmurja. Udeležil se je svetovne vojne. Svoje strokovno znanje si je izpopolnil s potovanji po inozemstvu. Po prevratu se je naselil v Mariboru, kjer je njegovo prvotno neznanost podjete zraslo v moderno opremljeno tovarno za izdelovanje pohištva. G. Koter je bil vedno zvest pristaša naše stranke ter socialno čuteč mojster, ki naj z božjo pomočjo slavi še več jubilejev!

Presenečeni pri potvarjanju stotakov in tisočakov. V Zgornjem Radvanju pri Mariboru je uspelo orožnikom razkritje cele delavnice za potvorbo stotakov in jurjev. O mesarju Mihaelu Medvedu iz Cirkovca na Dravskem polju so zvedeli cirkovski orožniki, da bo imel kmalu v preobilici denarja, katerega izdeluje na veliko v Radvanju pri Mariboru. Natančnejša polzvedovanja za osumljenim so pokazala, da je kuhan ter pečen pri posestniku in železničarju Fricu Kolmanu v Zgor. Radvanju. Zandarji iz Cirkovca in iz Studencev pri Mariboru so se lotili skupno zajetja in izpraznitve ponarejevalnice pri Kolmanu. Obkolili so lepega dne hišo in ugotovili, da ima zamrežena okna in je pobeg skozi okno izključen. Nekaj orožnikov je strážil vhod ter izhod, drugi so se podali v notranjost hiše in so kmalu videli, da so zastrta iz večje izbe z omaro vrata v štibec. Ko so preiskali večjo sobo, odmaknili omaro in vdrli v malo izbo, jim je udaril v nos smrad po dimu. Na oknu ni bilo več omrežja, po tleh pa vse polno zoglezene papirja v formatu bankovcev. Zapolnili so precej na pol in čisto izdelanih stotakov in tisočakov, vse mogoče kemikalije, prešo in razne druge pripomočke za potvarjanje denarja. Koj na prvi pogled je bilo vidno, da je orožniška patrulja falzifikatorje presenetila pri delu in so pobegnili skozi okno, na katerem so že bili poprej za vsak slučaj prežagali omrežje, ki je bilo samo naslonjeno na okno. Zandarji so dognali, da sta pobegnila mesar Medved in vodja ter mojster ponarejevalne družbe 69 letni Franc Rupnik. Imenovani je po poklicu fotograf in je presedel že nad 10 let v kaznilnici, ker je bil pomočnik pri potvarjanju bankovcev v kaznilnici umrlega Jurja Potočnika. Rupnik je zapustil kaznilnico komaj 19. jul. Najel si je stanovanje v Mariboru v Langusovi ulici, a zadrževal se je pri Kolmanovih, katere je z Medvedom vred pregovoril, da mu je ta družba z raznimi drugimi pomagači za nekaj deset tisoč Din opremila ponarejevalnico. Orožniki so koj zaprli posestnika Franca Greifa iz Hoč. Mesarju Medvedu je prvotno uspel pobeg, vendar so ga izsledili in aretirali kmalu orožniki pri Sv. Barbari v Slov. goricah. O Rupniku pa govorijo, da je zbežal na Hrvaško in ga je videl neki železničar v Karlovcu.

Radi zobobola se poskusil utopiti. Izreden slučaj poskusa samomora je doživel Maribor 11. decembra. Z desnega brega Drave se je poglaval v reko 23 letni slaščičar Josip Lah. Za njim je skočil kot rešitelj dijak Kristjan Ker-

bol, ki je srečno potegnil Laha k bregu. Rešeni je izjavil, da si je hotel končati življenje radi neznoznega zobobola.

Beg iz življenja. S strupeno kislino se je smrtno zastrupila 44 letna Barbara Svršinek od Sv. Helene pri Črni na Koroškem. Ko jo je našel brat nezavestno ob cesti, ji že ni bilo več pomoči.

Obsojena, ker sta izpraznila trgovino. Dne 14. jan. t. l. je bila po vlogu izpraznjena trgovina Klavora v Zgor. Radvanju pri Mariboru. Radi tega vlomna sta bila od mariborskega sodišča obsojena: 37 letni delavec Franc Crepinko na 3 leta ječe in 34 letni delavec Jožef Januš iz Peka na 6 mesecev zapor, pogojno na 4 leta.

V drugič ukrađena pogrebna obleka. Pogrebci pogrebne družva v Radvanju pri Mariboru spremljajo na zadnji poti člane v posebnih dolgih usnatih suknjah. Neznanec je pokradel družtvu več takih suknjev in mu povzročil 7000 Din škode. Enkrat je že bila ta pogrebna obleka zginila na tatinski način, vendar jo je dobilo društvo nazaj.

Z zmrznjenimi nogami v bolnico. V kozoletu pri betnavski graščini pri Mariboru so odkrili otroci onemogo žensko. Revo so prinesli na pristavo, odkoder jo je prejeljal reševalni oddelek v bolnico, kjer so ugotovili, da sta ji zmrznili obe nogi, kateri ji bodo morali odrezati v stopalu. Gre za 46 letno bivšo služkinjo Kalo Prelčec iz Krapine. Bila je ob službo in se je napolnila peš v Maribor, kjer si je hotela poiskati zaposlitev. V hudem mrazu se je v noči zatekla pod omenjeni kozolet na koruznico, kjer jo je zadela nesreča, ki jo je pohabila za celo življenje.

Za 7000 Din izgotovljenih oblek so odnesli vlomilci posestniku in krojaču Ivanu Čauberju v Dobrovcah pri Mariboru.

S prestreljenim trebuhom je bil oddan v mariborsko bolnico 20 letni posestniški sin Vinko Markež. V Bačkovi v Slov. goricah so rajali na domači veselici pri nekem kmetu. Slednjič je prišlo med fanti do pretepa in neki mladoletnik je ustrelil ter je pogodil Markeža v trebuh.

Težek kos železa mu zmečkal nogo. Pri Splošni stavbeni družbi na Teznu pri Mariboru je padel z žerjava 800 kg težek kos železa. K sreči se je 26letni delavec Ivan Bajer toliko umaknil v zadnjem hipu, da mu je železo samo zmečkalo nogo in so hudo poškodovanega spravili v bolnico.

Podlegel težkim poškodbam. V mariborski bolnici je podlegel hudim poškodbam posestniški sin Franc Pavlič, katerega so pobrali nezavestnega pri Sv. Ani v Slov. goricah. Zagonetno smrt preiskuje oblast.

Mizarju odrezala cirkularka štiri prste. 38-letnemu mizarju Rudolfu Lazarju iz Ptujja je odrezala cirkularka štiri prste na desnici.

Pobit s koli. V ptujsko bolnico so odpremili Ernesta Kranjca, 25 letnega dinarja, katerega sta v noči napadla iz zasede dva neznanca in sta mu prizadela s koli smrtonosne poškodbe.

Obesil se je v Murskem Središču na podstrežju trgovca Ivan Ravnika, ker je zašel v denarno tisko.

Mutec ubil v jezi starčka. V Gornji Bistrici pri Cresnovcih v Prekmurju se je zgodil slučaj uboja, katerega je zagrešil 43 letni mutec in bebec Stefan Horvat. Pri posestniku Veroni Jakšič je služil za hlapca 73 letni Ivan Cvetko in za kravarja pa je bil pri isti hiši nad 20 let omenjeni mutec. Nekega jutra se je bebec razljutil nad Cvetkom, ker ga je ta naziral pri česarju govejše živine. S česalom je treščil starega hlapca tako hudo za uho po glavi, da je udarjeni umrl vsled poškodb.

Umrl vsled strela iz zasede. Franc Križanec, 18 letni posestnikov sin od Sv. Ruperta v Slov. goricah, se je mudil na obisku pri nekem posestniku v Rogoznici pri Ptujju. Ko se je vračal na večer proti domu, je padlo naenkrat iz teme več strelav, od katerih je zadel eden Križaneca v roko. Ranjenega so napadale še tako hudo obdelali z udarci, da je umrl vsled poškodb v bolnici v Ptujju.

Desetletna deklica zašla pod avtomobil. V Budini pri Ptujju je zašla pod avtomobil 10letna Rozika Samec, hčerka železničarja. Deklico je šofer pobral, jo naložil na avto in jo odpeljal v ptujsko bolnico, kjer so ugotovili poškodbe po celnem telesu.

V zadnjem hipu pregnani napadalci. Iz mestnega kina v Ptujju sta se vračali krog desete ure zvečer Ana Kranjc in njena hčerka Terezija Kotnik, soproga upokojenega prosvetnega inšpektorja, na svoj dom na Ljutomerški cesti. Pri kolodvorskem drevoredu so ju obkolili štirje neznanci, ki so zahtevali denar. Ženski sta zapvili na pomaganje in že sta se odzvala en orožnik ter policijski stražnik, ki sta pričela zasledovati nasilneže in so trije že na varnem. Gre za delamrčne postopače, ki so imeli večkrat posla z oblastjo.

Samomor dveh žensk v Ptujju. V stanovanju na Cvetkovem trgu v Ptujju so našli obešeno 29letno ženo trgovskega nastavljenca Frido Kranjc. — Na železniškem mostu v Ptujju se je vrgla pod vlak 50letna Marija Podpečan, žena upokojenega orožniškega stražarja. Na živih bolna ženska se je skrila v kot na mostu, počakala na jutrajni vlak, se vrgla pod kolesa, ki so jo čisto razmesarila. Del raztrgane obleke je visel preko železnega ograjenja mosta. Ko so hoteli del plašča strgati z železja, je padla iz njega odtrgana roka v Dravo.

Na 10 let robije obsojen ubijalec lastne žene. 67 letni najemnik Matija Rajh iz Hrastja pri Ljutomeru je živel 5 let ločeno od svoje žene. Pri delitvi skupnih dohodkov sta se ločena večkrat sprila. Letos 4. dec. je prišel Matija k svoji ženi, kakor hitro je zvedel, da je prodala grozdje iz skupnega vinograda ter je zahteval od nje denar. Ker ni dobil zahtevanega, je ženo ubil z diletom. Rajh je bil v Mariboru 15. dec. obsojen na 10 let robije.

Ravnal v silobranu, a vendar je bil obsojen. Dne 8. nov. je poškodoval v silobranu 17letni posestnikov sin Franc Obrovnik iz Božjega pri Slov. Konjicah tako hudo Franca Ramsaka, da je slednji podlegel poškodb. Obrovnik je bil obsojen v Celju 15. t. m. na 6 mesecev strogega zapora ter na plačilo 500 Din povprečnine.

Iz ruskega ujetništva se je vrnil po 20 letih Anton Pristovnik iz Črešnjic pri Frankolovem.

S prebito lobanjo je bil prepeljan v celjsko bolnico 37letni dninar Justin Hrovat, katerega so napadli trije moški v Zg. Grušovljah pri St. Petru v Savinjski dolini in ga je udaril eden s topim predmetom po glavi.

Nad 4 leta radi uboja. 14. oktobra je udaril Franc Urek, 34 letni posestnik sin iz Slogonskega v okraju Brežice, tako Franca Vebleta s kolom po glavi, da je udarjen podlegel udarcu drugi dan. Urek je bil obsojen v Celju 11. dec. na 4 leta in 2 meseca ječe.

Obsojen slepar. V Ljubljani so sodili 15. dec. 26 letnega Jožeta Strumpfa, rojenega na Dunaju in pristojnega v Rače pri Mariboru. Izdajal se je za inženjerja Fišerja, ki zaposluje v Mariboru 400—800 delavk. Sleparil je tudi s pretvezo, da je tekstilni mojster tovarne Hutter v Mariboru. Dvema starejšima ženskama je izvalil večje vsote denarja, razne druge pa je ogoljufal za manjše zneske. Laži-inženjer je bil obsojen na dve leti robije.

Dve bogoskrvnosti. V Zgornji šiški na razpotju blizu hiše posestnice Ivane Bravne je stal križ z razpelom. Še neizsledena zloba je odlomil križanemu obe roki in ju nekam odvrgel. Nato je smel kip s križa in ga je vrgel v jarek ob cesti. Najbrž ista hudoba je poškodoval kip sv. Marjete v zidani kapelici pri hiši št. 87. Bogoskrunc je kip prevrnil, nato pa je odtrgal levo roko v zapestju, s katero je držala sv. Marjeta razpelo.

Radi popivanja utonil. Idričan Anton Šuligoj je bil zaposlen že 15 let pri posestniku in kovaču Ivanu Poljanšku na Selu pri Zireh. Napil se je žganja in se je vračal v spremstvu prijatelja proti domu gospodarja. Blizu krčme Milana Poljanška sta padla oba v potok. Šuligoj je utonil, njegov tovariš se je rešil.

Drzen vlom sredi Ljubljane. Sredi Ljubljane je bilo v noči na 11. decembra vromljeno v mejnjalnico Reicher in Turk. Vlomilcem je padlo v roke 50.000 Din v našem denarju in krog 10.000 Din v tujih valutah.

Tramvaj je podrl na Viču v Ljubljani na ovinku ob Črnoogovem vrtu starejšo žensko Marijo Rutar, katero so prepeljali v bolnišnico. Nesreča se je pripetila, ker je šla ženska po oni strani ceste, na kateri sploh ni hodnika.

Večji in manjši požari. V Brezuli pri Mariboru je zgorel 15.000 Din vreden hlev posestniku Jo-

žefu Mlakerju. Dva 4 letna fantka sta zakurila na njegovem škednju, da bi se ogrela. Od tega ognja se je vnela slama in je šlo celo poslopje.

Pri nas ni komunizma. Drugače dobri katoliki se iznebijo včasih takele: »Čemu toliko govoriti o komunizmu in komunistih, saj jih pri nas ni.« Tako vidimo, da pomagajo komunizmu celo dobri katoliki. Komunistična centrala je namreč izdala tajno navodilo, naj se zelo širi mnenje in govorica, da komunizma ni. Že tako govorjenje je potemtakem komunistično. Posebno nevarno bi lahko bilo tako govorjenje v kamniškem okraju, kjer se komunisti zelo trudijo, da bi dosegli uspehe. Veliko komunističnih primerov iz tega okraja je bilo že pred sodiščem, deloma procesi še tečejo. Znano pa je, da pred sodišče pride le mal odstotek komunističnih dejanj. Če ti »dobri katoliki« ne vedo zanj, še ni rečeno, da ga ni. Cerkevna in svetna oblast nas stalno opozarjata na komunistično agitacijo in širjenje komunizma.

Volk dlake ne menja. Krščanski socialisti v »Del. pravici« niso zadovoljni z našo oceno brošure »Krščanska delavska mladina«. Bog pomagaj! Vsem seveda ni mogoče ustreči, kršč. socialistom pa še najtežje. Ko bi dal vsakemu po en poslanški mandat, vsaj enemu pa ministrski stolček, bi bili mogoče zadovoljni.

Komunistično tovarištvo. Trocki je prosil mehiško vladu za dovolitev bivanja. Vlada mu je ustregla. Komunisti, pristaži Stalina, predstavnika ruskega boljševidna, so zahtevali, da vlada prekliche dovoljenje, izdano Trockemu. Med železničarji agitirajo celo za stavko v primeru, da ne bi uspeli. Vse pa kaže, da bo Trocki končno le našel usmiljenje v Mehiki. To je res lepa komunistična svoboda, ki preganja ubogega Trockega še izven Rusije po vsem svetu!

Jesenice.

Jubilej najstarejših delavcev pri KID. Jubilej, ki smo ga omenili v zadnji številki našega lista, se je vršil v širšem obsegu, kot se je prvotno mislilo. Največ jubilarov po obratih je dala žična valjarna na Jesenicah. Praznovali pa so ob tej priliki svoje jubileje vsi, ki so 40 ali več let pri KID na Jesenicah ali na Javniku. Tako se je nabralo takih mož 59. V četrtek 10. t. m. jim je tovarna pripravila v svoji kazini slavnostno večerjo. Govorili so pri tem jubilarji in zastopniki podjetja. Večer je potekel popolnoma po načelu medsebojne vzajemnosti. Vsak jubilar je dobil po 1000 Din, trije pa, ki so zaposleni pri podjetju že 50 let, pa vsak po 1500 Din. To je tem delavcem pač najlepša božičnica in obenem priznanje za njihovo dolgoletno in zvesto delo.

Popravljen krivica. Naše gornje poročilo bi ne bilo popolno, če ne bi omenili še to-le: Pred nedolгим časom je sodrug sodruga v žični valjarni hotel spraviti na cesto. Ker se pa to močnejšemu ni povsem posrečilo, se je zadovoljil s tem, da je spravlil svojega sodelavca in sodruga k najslabšemu delu v oddelku na prostem. Proti takemu postopanju močnejšega so vsi poštteni delavci protestirali. Vse ni nič pomagalo. Na slavnostni večer pa so bili jubilarji od vodstva podjetja vprašani, če imajo kako posebno

željo. Delavci žične valjarne so takoj prosili za omenjenega, da se ga da nazaj v obrat. Posebno je to stvar zagovarjal neki starejši delavec iz naših vrst. Gospod generalni ravnatelj Noot se je za stvar zavzel in vodstvo podjetja je tej prošnji jubilarov ugodilo. Dne 14. t. m. je prizadeti, oziroma kaznovani delavec že prišel v obrat na svoje prejšnje mesto. S tem je bila popravljen krivica, storjena delavcu, storjena v glavnem po brezvestnem sodrugu.

Imenovanje. Dr. Ivo Štepihar, advokat na Jesenicah, član jeseniškega mestnega sveta, izvoljen na advokatski listi delovnega ljudstva na Jesenicah pri občinskih volitvah 25. oktobra t.l., je bil imenovan za privatnega docenta, odnosno special-advokata za §§ na univerzi sej jeseniškega mestnega sveta. Cestitamo!

Šoštanj. Pretekla nedelja je bila dan, ki so ga stotine naših delavskih otrok pričakovale z utripajočim srcem, saj jim je na ta dan napovedal svoj obisk božiček, ki sicer tako poredko pride v delavski dom. Objubil je, da bo na ta dan obdaril 400 otrok z nečem toplim, z nečem dobrim. Dobrosrčni ljudje so darovali in se trudili, tako da je bilo ob določeni uri pripravljeno darilo za vsakega malčka. Že eno uro pred božičkovim prihodom se je pričela polniti kinodvorana. Prihajali so starši s svojimi otroci, dokler niso bili zbrani vsi in je bila dvorana natlačeno polna. Kot častni gostje so bili navzoči: župan g. dr. Mayer, župnik g. Gril, gg. šefi tovarne usnja Franc Woschnagg & sinovi dd. s svojimi soprogami, direkcija in vse uradništvo tovarne. Točno ob napovedani uri je pričelo otroško veselje. Predvajali so se zabavni otroški filmi, ki so vzbudili pri deci brezmejno radost. Potem je prišel trenutek, ki so ga malčki tako željno pričakovali. Zvonček je zacingljaj, zastor se je odgrnil in začudenim očem se je pokazalo v siju neštevilnih lučk božično drevesce, pred njim pa je stal božiček v spremstvu treh beloočelih deklic. Predsednik »Sloga«, v katere režiji je bila prirejena božičnica, je spregovoril lepe besede navzočim deci in opominjal njih starše, da naj opuste vse, kar bi kahlilo složnost. Kot so delali družno vsi, ki so se trudili v prid te proslave, tako moramo biti složni tudi sicer, če se pojavijo ljudje, ki hočejo sejati med nami razdor. Pozival jih je, da ostanejo zvesti načelom »Sloga« — ker samo v slogi je moč. Po končanem nagovoru so tri deklice izvajale ljubeče deklamacije: Pozdrav, Sv. noč in Zahvala vsem dobrotnikom. Tudi božiček je spregovoril navzočim par besedi. Sledilo je obdarovanje, ki je poteklo v vzornem redu. Vsi, ki so prisostvovali božičnici, so odšli z zadovoljstvom v srcu, vsi so se čutili obdarovane. Otroci so bili veseli lepih darov, darovali pa so se veselili sijaja v otroških očeh. Udeleženci božičnice so se ponovno okrepili v veri, da medsebojna ljubezen premosti vsa nasprotja, in je pogoj za mirno družno življenje. Prirediteljem iskreno čestitamo! Želimo jim, da bi se jim čimprej posrečilo poim »sloga« spremeniti v dejanje.

Vestnik Zveze združenih delavcev.

Veliko delavsko zborovanje v Rajhenburgu. ZZZ zavzema postojanke marksistov! V množici vseh mogočih sestankov in zborovanj je bilo delavsko zborovanje v Rajhenburgu, ki ga je priredila »Zveza združenih delavcev«, nov pomemben korak v katoliškem strokovnem gibanju slovenskega delavstva. Slovenski delavec ve, da je bil in bo goljufan za svoje pravice, če ne bo jasno stopil na dan in s temeljnimi preobratom skušal ovreči današnji kapitalistični in marksistični ustroj družbe, za katerega polom mora žrtvovati vse svoje delo in žrtve. On ve, da bo ta preobrat dosežen postopoma in da se mora pri tem naslanjati na svoje krščansko etično pojmovanje in na Krista. Vse to zdravo pojmovanje, ki je redkost današnjega zmaterializiranega časa, ki se peha le za gmotnimi dobrinami tega sveta, so pokazali senovski rudarji, kateri so v nedeljo, 13. decembra napolnili prostorno dvorano »Slomškovskega doma« v Rajhenburgu. Zvesto so poslušali in pri-trjevali izvajanjem članov centrale ZZZ,

strokovnega tajnika F. Sešelja in M. Pirih, ki sta delavcem, živečim v vzdušju komunističnih evangelistov, kateri z blestečimi frazami pitajo nepoučen ljudstvo, razkrila osnovne zmotne komunizma, njih taktiko in posledice, ki ne rode zadovoljstva in paradiža, ampak solze in pekel. Vsem tem izvajanjem je dodal svoje bogate misli in izkušnje banski svetnik, župnik g. Josip Tratnik, ki je s kleno in očetovsko besedo razbil zadnje pomisleke, ki so še živeli v dušah poslušalcev. Ravnodušnost ali pa načelna nejasnost, ki je zapeljala stotine in stotine vernega slovenskega delavstva, da služi v svoji nepoučenosti ali pa strahopetnosti marksističnim strokovnim organizacijam, mora izginiti! Dati trdnost in načelno jasnost, so poklicane vse naše katoliške organizacije, da v delavskih okoliših s svojim delom razgali vse parazite, ki s pomočjo donekih fraz ustvarjajo bolna mesta v današnji družbi. Pred delom strokovnih organizacij mora iti versko in prosvetno delo. Šele potem bo mogoče postaviti današnjemu ustroju družbe novo krščansko in socialno gibanje, ki bo zajelo celega človeka in prekrvasilo današnjo družbo. »Zveza združenih delavcev« se zaveda svojih nalog in poslanstva ter neustrašeno postavlja svoje temeljne kamne na vseh koncih Slovenije. Eden teh je bil postavljen med senovskimi rudarji, ki so jasno izpovedali do zadnjega moža, da hočejo tudi oni doprinesiti svoj delež pri dograditvi novega socialnega reda, ki bo grajen v ljubezni in ne v revolucijah.

Iz kamniškega okrožja ZZZ. — ZZZ v kamniškem okraju zelo lepo napreduje. Spomladi so še nekateri govorili, da bo v našem kraju težko šlo. In vendar imamo danes že tri podružnice, četrta se pa snuje in bo kmalu stopila v življenje. Če se vprašamo, odkod to, odkod ta viden uspeh ZZZ, se zdi, da je edino pravičen odgovor ta: ZZZ je resnično krščanska delavska strokovna organizacija in ta svoj značaj z besedo in dejanjem dokazuje. ZZZ je neločljiv člen velike slovenske katoliške skupnosti in delavec, ki je organiziran v tej organizaciji, se zaveda, da je član katoliškega slovenskega naroda, s katerim deli trpljenje in veselje. Ne na zadnjem mestu je pa kot vzrok treba imenovati tudi to, da ZZZ res uspešno zastopa delavske koristi. — To so svetli kamni, ki se bliščijo na praporu ZZZ. Brez njih uspešno prodiranje ZZZ ne bi bilo možno. Toda to še končno vendar ni zadosti. Nič manj potrebno je na drugi strani izobraženo in dobro vzgojeno delavstvo. Ako bi imeli pri nas neizobraženo in pokvarjeno delavstvo, ne bi mogli z novo organizacijo vključiti njenim vrlinam nikamor. Neizobraženemu zamorcu je vseeno, ali mu daš dragocen diamant ali brušeno steklo. Morda ga bo brušeno steklo še prej oslepilo kot pravi diamant. Manjka mu potrebno znanje, manjka mu vzgoja, ki bi mu dala, da bi znal ločiti pravo od ponarejenega, pristno od nepristnega. V kamniškem okraju smo po pravici lahko ponosni na naše delavstvo. Znal je pravilno oceniti novo delavsko organizacijo in se je v tolikem številu oklenilo, kakor tega še letos spomladi nihče ni slutil. Ne samo, da so se v ZZZ organizirali delavci, ki do sedaj niso bili nikjer organizirani, ampak je večji del članstva bil preje organiziran v drugi

René Bazin

5

Žito poganja.

Roman.

Po stoštiriinpetdeseti izdaji prevedel Viktor Čokan.

Vabili je niso niti gozdovi, niti travniki, saj ni ljubila dežele; pa kakšni lepi sprehodi med tem, koliko prizadevanja, da bi se poučela o kmečkih stvarih! »Pokazal mi boš ovna! Mi boš pokazal, kakšna je razlika med hrastom in bukvi? Ali bi lahko sedajle pokazal, kako seješ? To je menda zelo lepo!...« Da, ona bi bila zaveznica za to priliko. Po njej ali pa drugače je treba braniti gospodarstvo in vztrajati tukaj. Tukaj je mogoče prihodnje bogastvo, mogoče sreča; življenje je tukaj gotovo koristno. Slika skupine drvarjev, ki so peli Internacionalno in izzivali generala Mensimé, vojaškega poveljnika, ki izhaja iz fevdalnega rodu, bogataš, se je predočila mlademu človeku. Njegove ustnice so se stisnile in z žalostnim nasmehom se je zagledal v noč, v te valovite megle domačih gozdov, pod katerimi se je še nedavno od tega razlegala pesem sovraštva.

»Komu koristi?« je mrmral. »Nisem prišel zato sem, da bi tukaj samotaril, tukaj živel in umrl sam zase; hotel sem in še vedno hočem, da povzdignem to kmečko ljudstvo. Kaj dobrega sem dosedaj že storil? Sem si pridobil kakšen vpliv? Morda prijateljstvo enega samega med njimi? Ta mimohod danes zvečer! Te, tako plemenito mišljene besede mojega očeta in ta odgovor Gandona, ki je bil še včeraj vojak!... Ah, dobro vem, da to ni vsa Francija, da je to le en njen del, ki je za zlobo bolj delaven od drugih, bolj ponižan radi nevoščljive strasti, toda vendar!... Kakšno veselje bi bilo živeti med zdravim narodom!... Ista vera! Ista prazniki!

Besede, ki bi povsod isto pomenile! Kakšen vir razumnosti in ljubezni je izgubljen! In še ne razumejo! Vidim jih jesti, se smejeti, peti, pa so že vsi bledi radi bližine smrti. Ah, ubogi ljudje, ki slave svojo smrt — kot zmago!«

Mihael se je zdramil, za trenutek prisluhnil; nekaj v njem je šepetalo in govorilo:

»Vendar! Jaz jim pripadam za vedno! Potrebno je to! Ljubim jih!«

Noč je pomnoževala sladkost, čez dan nepoznan mir je bil razlit preko zapuščenih polj.

Nekoliko sto metrov od tega okna, kjer je sanjal Mihael, je zavito v temo in meglo spalo selo, luči so bile ugasnjene. Komaj pet hiš, tri na levo od gozdne ceste, dve na desno. V eni izmed teh je tudi sanjal revež. Bil je to Gilbert Kloké in razmišljal je o bedi. Ležeč na orehovi postelji med zidom in ognjiščem je mislil na »svoje stvari,« ki so slabo potekale. Zaslužil je manj, kakor je bilo treba. »Res je, je govoril, da mi ne manjka kruha in da imam celo meso; tudi res, da si kupujem vino — kiselkast vonj male barigljire, ki je stala v kotu, je prihajal z ostankom dima preko sobe; — toda moje nedeljsko obleko bi bilo treba nadomestiti... Ne morem... Nesreča ni velika — toda žalost prihaja od drugod. Od Marije prihaja. Razsipnica je in vedno je prišla. Oče, niti zrna nimam več za kokoši!... Oče, pek nama ne daje več na upanje... Zakupnino sva še zaostala... Da bi zarubili kaj hčerki Gilberta Klokéja! Ne, tega ne bom gledal... Takoj, jutri bom nesel Mariji polovico teh dvajsetih frankov, ki sem jih dobil za svoje delo v gozdu, ki ga še začel nisem. In nato, ko bo trava dovolj velika, se bom ponudil gospodu Mihaelu za kosca...« Dninar se je obrnil na svoji postelji ter poskušal

pregnati mračne misli, ki so se ga držale med budnimi urami... Zasišal je ščeneta svojih sosedov, ki je lajal nad odpadlim listjem, ki ga je podil veter, ali nad klatečo se živaljo, ki je šla mimo... Sledila je popolna tišina... Mrzla rosa je zunaj dvigala travo. Bednik je mislil naprej: »Nikogar ni, ki bi se zavzel zame, razen gospoda Mihaela, ki me najame kadar more; in še, plemič je, pa pravijo, da plemiči niso nič vredni.«

II.

Revežovo pošteno življenje.

Gilbert Kloké je hodil v državno šolo — oh, kako je to daleč! Naučil se je brati, pisati, računati in sedaj po petdesetih letih, dasi ni pisal pravilno, je zelo dobro računal, bral liste in razglase in celo tiskano je bral brez težave, v dokaz, da je bil pouk dober. Tudi katekizem se je učil, tako srednje, učitelj je ta predmet ravno tako zahteval, kakor druge in je želel, da so ga učenci pravili besedo za besedo. Nekolikokrat je prišel župnik očetovsko pogledat, nekoliko je vpraševal, opogumljal in povedal kako zgodbico, čestital učitelju in odšel; spravevanje in kratak pregled katekizma pred prvim svetim obhajilom in najvišje oblasti, ki jih je poznal, te ki so se brigale za njegovo dušo so sodile, da je dovolj utrjen za pošteno življenje, da se ustavlja vsemu notranjemu in zunanemu zlu, da bo pozneje vodil svoje otroke.

— Glej, Gilbert, kar velik si že, mu je rekla nekega dne mati. Treba si bo začeti sam služiti kruh, enajst let že imaš. Šla bova v Barol, da te kdo sprejme v službo, dasi se mi je težko ločiti od tebe. Naslednjo nedeljo, bila je to nedelja pred svetim Janezom, so ponavadi najemali v Barol, kakor so v Korbinu na praznik sv. Rešnjega telesa. (Dalje.)

organizaciji, toda radi svoje temeljite izobrazbe je to delavstvo spoznalo pravo od nepravega ter se radi plemenite vzgoje oklenilo pravega, čeprav je na večih krajih bilo izpostavljenost šikaniranju. Zato moramo početi priznanje novi ZZZ, priznanje pa tudi našemu delavstvu. Kamniški okraj je v slovenski katoliški skupnosti od nekdanj nosil zastavo. V zadnjih letih je prišel sovražnik skrivaj, neopaženo, tako da ga še mnogi dobri niso spoznali, in je hotel zasejati med pšenico ljuljke. Še o pravem času smo se zdržali. — Kamniški okraj — od Vodice preko Komende, Mengša, Kamnika, Homca, Domžal, do Ihana ter od Tuhinjske doline čez hribe v Črni graben ter preko Doba do Moravč — dvigni se, prvi spet za prvenstveno zastavo slovenske katoliške skupnosti!

Litija, v soboto 12. t. m. se je vršila v dvorani pri Frankotu ustanovni občni zbor novoustanovljene podružnice tekstilnega delavstva ZZZ. Občni zbor te naše važne podružnice je vodil predsednik pripravljalega odbora tov. J. Lenarčič. Kot zastopnik centrale se je tega občnega zbora udeležil tov. Šešelj, ki je v svojem lepem govoru obrazložil pomen in nastanek delavskih organizacij in koristi, ki jih dobre organizacije prinašajo delavstvu. Pri volitvah odbora se je soglasno izvolil sledeči odbor: predsednik Lenarčič Jožef, odborniki: Sajovic Ivan, Brežnik Karol, Prebil Ivan in Viktorič Nežka. Za delegate na skupščino centrale Lenarčič Jožef in Zupanič Ivan. Za preglednika računov Brvoč Anton in Lesjak Franc. Novoustanovljena organizacija je bila za tukajšnje delavstvo zelo potrebna, zato se je bomo oklenili z največjo poštovanostjo, kajti sili smo že razno-barvnih organizacij, ki so nam le prazne naše itak prazne žepce z velikimi mesečnimi članskimi prispevki, storile pa niso za nas popolnoma nič. Našim zvestim tovarišem in tovarišicam ne bo več treba prenašati surovosti kakšnega propalega občinskega kandidata, ki reče dotičnemu, če ga pride prositi, naj mu kot delavski zastopnik pomaga do pravice: naj gre k farjem, da mu bodo še ti pomagali. Tovariši in tovarišice, pristopajte pridno k naši organizaciji, naj ne bo med nami nobenega somišljenika, ki ne bi bil član naše nove organizacije, v vseh svojih zadevah se obračaje nanjo, ker le v skupnosti boste dosegli izboljšanje svojega položaja in le s skupnostjo lahko obračunati z vašimi vsiljenimi vam zaupniki!

Komenda. V torek 8. t. m. se je vršila ustanovni občni zbor tukajšnje podružnice stavbincev, organiziranih v ZZZ. Zbor je otvoril predsednik pripravljalega odbora tov. Zabavnik F., pozdravil zastopnika centrale, kakor tudi vse navzoče, podal poročilo pripravljalega odbora, nato pa dal besedo zastopniku centrale tovarišu Cvilkdu. Tov. Cvilkd je v svojih izjavah podal jasen nazor krščanskih delavskih organizacij tako našega kakor tudi mednarodnega pokreta. Za njim je podal še kratko poročilo tov. Šešelj, tajnik centrale. V svojem govoru je obrazložil dolžnosti funkcionarjev, kakor tudi ostalega članstva, poudarjal, naj vsak posamezni član aktivno sodeluje, ker le v bratski slogi bomo močni. Obema predgovornikom se je tov. predsednik zahvalil za njihova govora, nato pa prešel na naslednjo točko dnevnega reda, volitev odbora. Še pred otvoritvijo odbora pa smo opazili, da so prišli tudi nepovabljeni. Bili so namreč beli socialisti lesne stroke iz Duplice s svojim centralnim tajnikom Grošljem. Z njihovega nastopa kakor tudi medklicev se je takoj dalo sklepati, da je njihov glavni namen, onemogočiti volitve. Predsednik jih je parkrat pozval, naj zapustijo zborovalne prostore, pa so kljub temu v hudem razburjenju kričali vsevprek tako, da jih je moral skoro s silo spraviti venkaj. Ko so zapuščali prostore, jim je tov. predsednik objubil, da po končanih volitvah lahko pridejo nazaj in da mirno lahko povedo svoje želje. Nato so sledile volitve odbora, ki sedaj sestoji: Zabavnik Franc, Grkman Janez, Belijan Lojze, Bigles Kristijan, Sodnik Franc in v nadzorstvo Pogačar Janez in Zorman Janez. Po zaključku volitev so se pojavili zopet beli, za besedo je prosil tov. Grošelj in jo tudi dobil. V svojem pismenem govoru je povedal, oziroma se hvalil, da ima sijajne zveze z visoko cerkveno kakor tudi svetno avtoriteto. Tov. Borc Marvrič je poudarjal, da je njihov smoter, koderkoli se pojavi nova podružnica ZZZ, to temeljito pobijati; njegov brat Ivan pa se je hvalil, kakšni vneti katoličani da so. Tako, tovariši beli, ni vam uspelo, kar ste nameravali. Pozivamo vas, da greste spreobračat marksiste, saj jih je nekaj po okoliških tovarnah, oziroma roko v roki delujete tudi v tovarni; teh se poprimite in te spreobrnite, nas pa le v miru pustite, mi smo bili sami prej to, kar ste vi še danes, pa smo pravočasno spoznali, kam vodi vaša pot! Bog živi! — Odbor.

Ljubljana. Res imamo že sneg, toda s tem še ni rečeno, da spimo zimsko spanje. Ko sem čital poročila naših bratskih podružnic, so me obšle najrazličnejše misli. Neki tovariši, dopisnik »Delavske fronte«, v svojem članku toži, da tovariši premalo poročajo o delu v njih deokrogih. Da, tovariši Marjan je upravičen do teh pritožb, ker tam, koder delavstvo še ni strokovno organizirano, se najde veliko organizacijskega dela. Toda treba je delavcev, da vcepijo svojim neorganiziranim tovarišem pravega duha in prave zavednosti. O vsakem delu se lahko poroča, toda pri nas je večinoma takih poročil, ki širšo javnost ne zanimajo, katero pa mi nesemo v sosednjo sobo vodstvu naše centrale. Radi tega nam je tudi zaenkrat primanjloval poročil za naš list. Naše organizacijsko delo gre naprej s sigurnim korakom. Ker je v naši podružnici organizirano delavstvo vseh strok, je naše delo zato težje. Toda ko izvedemo našo notranjo organizacijo do pike, bomo pa tudi mi prišli tesneje skupaj, da se idejno od bližnj spoznamo in da se pogovorimo o skupnem delu in težnjah nas vseh, k čemur bo mnogo pripomogla brošura št. 2, ki bo v kratkem prišla med vas. Ob priliki se bomo že oglasili. Pljunimo v roke in delajmo osebno od tovariša do tovariša, ker je tako delo še najboljše. Tovariše odbornike tem potom ponovno vabimo, da se udeležujejo socialnega tečaja, kateri se vrši redno vsak torek zvečer ob sedmih v prostorih centrale (Delavska zbornica), vhod Čopova ulica 1. Vsem članom podružnice

ZZZ v Ljubljani veselo božične praznike in srečno novo leto 1937! — Predsednik.

Iz podružnice fotografskih pomočnikov in pomočnic v Ljubljani. Na zadnjem sestanku me je opozoril tovariš, da bi bilo dobro pisati združenju fotografov, naj odgovorijo že enkrat na našo resolucijo. Pa jim nisem pisal z ozirom na geslo, ki se ga drže naši mojstri: »Počas pa višena! No, pa sem imel prav. Zadržaj se imeli šele sejo, pa sem tako mimogrede ujel, da so bili z resolucijo v celoti zadovoljni, jo sprejeli pod svojo raztrgano streho, samo prepričali so se malo, v kateri predal naj jo dajo. No, ko je bilo pa tudi to rešeno, so rekli, da nam morajo pojasniti točki o zaposlitvi vajencev in pomočnikov, češ, da smo premalo o tem informirani. Pa še to so rekli, da imajo dobro voljo za sodelovanje, samo orientirati se ne znajo, kako in kje bi začeli. Prepričevali so se med seboj, da smo vsemu, kar je slabega, krivi mi, (ker nečesto pripoznati svojega greha), naši očitki so pa absurdni, neresljivi in zato koncem koncev nesprejemljivi. Iz tega tudi sledi, da naj bo borbno začnemo mi sami, če bo »potreba«, bodo pa že podtikali polena, saj so se na zimo založili z njimi. To bi bile misli zadnje seje, katero krmilari dosedanj g. predsednik. Jaz pa pravim, da slab trgovec, ki si sam ne more pomagati, tudi drugim ne bi mogel. Zato tudi Združenje fotografov ne bo zmožno, da nam pomaga, dokler ne pomeče smetišča svojih metod. Z novim tajnikom se je rednost v korespondenci visoko dvignila, dočim v gospodarsko-strokovnih vprašanjih tiči še vedno na mrtvi točki. Na mrtvi točki pravim, ker ne pokažejo nobenega razumevanja za naš pokret: hočejo, da da jim pobiramo naslove pomočnikov in slednje zahtevamo od delodajalcev. Če blagovolijo, bomo pobirali še članarino. Mar je to naša dolžnost in naloga? Ne! To je njihova dolžnost. In če niti te ne bodo sploh jemali, bomo pritiskali toliko časa, da pomečemo s sedanjim odborom. Mi hočemo jasnih pojmov za našo organizacijo. Zato jim bomo povedali v obraz, kaj potrebujemo za naš obstoj. Povedali bomo, da so vsled brezbrzičnosti in vsled skandaloznih cen oni poglavitni krivci sušmarstva. Posledica tega pa je, da ima pomočnik danes isto plačo kot pred leti navaden vajenec; fotografija pa zgublja vedno bolj umetniško višino in dobiva značaj amaterske izdelave, bi rekel. Pravijo pa zopet, da so za tako izdelavo odgovorni pomočniki. Jaz pa pravim, da nobeden pomočnik ni tako neumen, da bi za polovično plačo dal delodajalcu vse svoje moči in svojo umetnost. Njemu danes ni toliko na tem, kakšna je izdelava. On čuti z zmanjšanjem plače tudi manjšo dolžnost, čeprav se tega ne zaveda. To se kaže posebno pri pomočniku za amatersko izdelavo. To so hibe, katere se bi ozdravile z upostavitvijo tistih cen, ki so bile nekdanj. S kompaktnim nastopom vseh mojstrov ne bi izgubila podjetja na prometu niti najmanj, obenem pa z lahkoto plačevala pomočniku vredno plačo. K sestavi kolektivnega cenika bi pripomogli tudi mi. Garantiram, da bo izvedba stavke nepotrebna, če se bo odbor in občni zbor postavil na to stališče. Če pa nima odbor Združenja fotografov toliko moči, da uravna krmilo v pravo smer, naj pa postavi na krmilo drugega! Za delo in pravico smo pripravljene k temu pripomoči tudi mi, kar prazno slame nočemo mlatiti še eno leto. — Fotograf.

Prevara Z „vsleslovanstvom“

Boj komunizmu ostane slej kot prej glavno vprašanje naše dobe tudi za Jugoslavijo.

V svoji drugi številki je »Neodvisnost« odgovorila na naše trditve, da spada tudi ona med tiste, ki pod krinko namišljenega vsleslovanstva slepomišijo v korist boljše-viške Rusije. Mi se z listom sicer ne bi pečali, ne smemo pa zamuditi prilike, odgovoriti mu sedaj, ko še izhaja.

»Polemika« pri imenovanem listu obstoja v tem, da je posnel naslov našega članka z vsemi podnaslovi. Skical se je na neko trditev vatikanskega glasila »Osservatore Romano«, ne da bi dotično glasililo tudi dobesedno citiral. Posebno »duhovit« pa je hotel biti s citatom Jan. Evang. K r e k a o ruski revoluciji. Mi pa pravimo in vemo, da govorimo tako, kakor bi govoril veliki voditelj Slovencev, če ponavljamo, da vsleslovanstva, kakor so si ga v svojih prelepih idejah zasnovali veliki rodoljubi, ni mogoče ustvariti, dokler bo v Rusiji vladal boljševizem, naj se levi kot kača kakor hoče, prav nikakor pa ni sedanja Rusija poklicana voditi Slovence. Tega se je zavedal najbolje veliki katoličan in Slovan-Poljak Jožef Pilsudski, ki je s svojimi topovi l. 1920 pred Varšavo ustavil val prodirajoče Azije. Pilsudski in maršal Rydz-Smigly, (ki je poveljeval takrat artileriji Poljske) sta prav gotovo toliko Slovana in to iz eminentno katoliško-slovenskega naroda, da nam ni treba podtikati »kristjana nevredne pisarije«. Ker smo pa v polemiki le bolj pošteni in ker se ne maramo niti najmanj oslanjati na »fašistične trditve«, naj raje spregovorijo slavni francoski pisatelj André Gide, ki je postal pred tremi leti komunist. Gide je prepotoval Sovjetsko Rusijo. Vodili so ga kot medveda na verigi le tja, kjer je bilo organizirano in narejeno kako Potemkinovo selo. Svoje vtise je zbral v publikaciji »Retour de l'U. R. S. S.». V prvem poglavju opisuje Leningrad in prihaja do poraznega zaključka: »Kar sem občudoval v Leningradu, je bil edinole Petrovgrad.« Fini francoski estet je prišel v Moskvi do zaključka, da so stavbe, ki jih je ustvarila boljševiška tzv. arhitektura, »naravnost

ogabne«. O prodajalnah socialistične države — privatnih ni —, pred katerimi se vijejo dolge krste lačnih in raznovrstnega blaga bridko potrebnih ljudi, pa piše Francoz Gide: »Jaz sem pregledal tak državni blagovni magacin do podstrešja. Z malimi izjemami je vse blago pravi izmeček. Človek bi skoro verjel, da je to blago nalašč tako odbijajoče grdo napravljeno, da ne bi ljudem porasla želja po nakupu. Kupec bo po boljševiški logiki kupoval na ta način le v veliki sili, ne pa z veseljem. Hotel sem svojim prijateljem iz Rusije prinesiti nekaj spominčkov. Tega nisem mogel, ker je bilo vse pregrusno.«

Francoški pesnik in salonski komunist Andre Gide pa se je najhujše razburil nad hlinjenjem in samohvalo boljševiških »kulturtregerjev«, ki »po načrtu poneumnjujejo ruski narod«. Gide pravi o tem dobesedno: »Sovjetski državljani je zelo vztrajen v svojem prav nenavadnem neznanju glede inozemstva. Vtepli so mu v glavo, da je v inozemstvu vse še slabše kot v Rusiji. Te iluzije se oklepa sovjetski državljani, in sicer v polni zavesti, kajti nezadovoljniki naj si čestita k svojemu režimu, ker ga obvaruje še pred hujšim. Tako — pravi Gide — je nastal v njegovih možganih kompleks megalomanije. Evo sledeč primer: Vsak dijak se mora priučiti kakemu tujemu jeziku. Francoščina se v Rusiji popolnoma zanemarija. Uče se največ angleščine in nemščine. Čudil sem se pri vseh zelo slabi izgovorjavi. Desetletni šolarček je v Franciji inteligentnejši od teh akademikov. Vprašal sem dijaka za vzrok in sem dobil sledeči odgovor: »Pred leti smo se od Nemčije in Zedinjenih držav na nekaterih področjih še mogli marsičesa naučiti. Tega nam sedaj ni več treba.« »Mrena pa je padla z njegovih oči, ko je videl Gide v Sebastopolu cele čete podivjanih, raztrganih, lačnih otrok, takozvanih brezprizornih.« Pričakoval je namreč, da teh in takih otrok ne bo več našel v Rusiji, tako pa jih je našel celo v mestih ob Črnem morju. Bil je razburjen, ko so pred njim aretirali cele tolpe teh brezprizornih, ker je čeka izvedela, da so se pogovarjali s »častnimi gosti« iz Francije.

Kako je torej s »svobodo« ruskega naroda? O tem piše pariški »Courier Socialiste« z dne 29. novembra iz Moskve sledeče: »GPU (čeka) nima nikakega protitežja več. Kdor ne misli kakor režim, ga pošljejo v Sibirijo na prisilno delo. Trockisti, menševiki se ubijajo po sibirskih rudnikih, kjer jih uničujejo glad, skorbut, onemoglost in bolezni. Tako piše eden izmed teh intelektualcev iz altajskega svinčenega rudnika: Delam do pasu v vodi, zobje mi izpadajo vsled skorbuta, pomagajte mi; ljudje okrog mene umirajo kot muhe. Bivši revolucionarji, ki so poznali še bič carske Sibirije, prihajajo v izgnanstvo in komunistični tovariši jim ne upajo pomagati. Bolne, onemogle, brez zimske obleke, jih priganjajo proti severu. Ti ljudje so z nami vred zapisani poginu. Naša doba ne pozna sočutja. In nobenega izgleda ni, da bi se režim kadar koli omilil.«

Mislite, gospodje od »Neodvisnosti«, da bi Jan. Evang. Krek spričo takih francoskih ugotovitev še govoril o feniksu Rusiji, ki da se bo dvignila in na katero naj se svatovsko pripravljamo? Nam je bilo do tega, da končno obračunamo z največjim slepilom slovenskega sveta: s »humanizmom«, »slovanstvom«, predvsem pa z »nastajajočo demokracijo« sedanje boljševiške Rusije, ki jo vodijo internacionalni židje v trdni nameri, zagospodariti vsemu svetu. Pigmejci okoli »Neodvisnosti« tega ne bodo nikdar razumeli. Tisto vsleslovanstvo, za katerega so se mogli navduševati še njihovi predniki po raznih čitalnicah na pragu devetnajstega stoletja, je uničeno, ostala je realna stvarnost. Mi se nikakor ne navdušujemo za kak fašizem, kot realisti le poudarjamo, da so nam fašistične države zemljepisno mnogo bližje in da ni vseeno, kako se bodo razvijali naši odnosi do teh držav in velikih narodov. S svojim realizmom pa služimo Slovanstvu in Krščanstvu, pri čemer nas hvala Bogu ne motijo kompleksni kake manjvrednosti. Slovenci smo majhen narod, zato se ni čuditi, da so tudi perspektive mnogih ljudi tako mizerne ozke. Če pa gospodje politike ne presojo po pameti, nego po srcu, potem se jim čudimo, da nimajo v svojih zablodah prav nič srca za 150 milijonov Rusov, ki jih tepe po nalogu mednarodne židvske organizacije rdeči car Stalin z nič manjšo okrutnostjo kot nekdanji mogotci pod dvokrilnim orlom. Slovenci hočemo osta-

Naročajte, Delavsko fronto!

ti svobodni in se ne mislimo podajati v nobeno nevarnost; ne za našo narodnost in ne za versko pravost, ki je steber naše kulture in civilizacije.

Viničarski vestnik.

Viničar je svoboden. V Slovenskih goricah se je ob občinskih volitvah dogajalo pogostoma nekaj nenavadnega in to v dobi svobode in zakonitosti. Znani so slučaj, da je JNS-gospodar, ki ima viničarja v službi, temu strogo zapovedal: ti moraš voliti našo opozicijsko listo, če ne, pa moraš iz kobe. Na drugi strani je gospodar zopet prepovedal, iti voliti listo JRZ. Nekateri viničarji so se tem prepovedim pokorili, mnogi pa so bili po svoji volji, ne glede na zapoved gospodarja. Nekateri gospodarji hočejo sedaj na jezo viničarja izgnati v zimi iz viničarije, ker ni bil poslušen volitvenemu ukazu, ampak se je odločil po svoji volji. Pravice za omenjeno postopanje gospodar nima, saj je viničar kot državljani enako svoboden kakor gospodar. Na take zapovedi se viničar naj ne ozira, čeprav je odvisen od gospodarja v marsičem, glede političnega udejstvovanja pa ne!

Francozi so nas premagali. Minulo nedeljo se je vršila v Parizu meddržavna tekma med našo in francosko reprezentanco. Za to tekmo smo se dolgo pripravljali ter smo šli v boj z velikimi upi na zmago, ker Francozi v nogometnem svetu ne slovijo preveč. Pa smo se zopet enkrat uštel. Francozi so nas premagali, sicer s tesnim rezultatom 1:0, vendar poraz je poraz in ga ni mogoče več popraviti. Naš poraz bi bil še večji, če ne bi bila naša obramba izvrstna, dočim je napad popolnoma odvedal.

Nogometni drobiž. V Genovi se je v nedeljo vršila meddržavna tekma med Italijo in Čehoslovaško. Zmagali so Italijani z 2:0. Bila je to med obema državama že 13. tekma. — V Belgradu je v soboto in nedeljo gostovalo madžarsko prvorazredno moštvo Szeged. Madžari so prvi dan izgubili proti Basku 3:1, drugi dan pa proti Jugoslaviji 3:2. V Zagrebu sta nastopila v prijateljski tekmi Gradjanski in Hašk. Zmagal je Gradjanski 7:3.

Nedelja občnih zborov najvišjih športnih inštanec. Minula nedelja je bila za naš šport velj pomembna. Vršili so se občni zbori skoraj vseh naših najvišjih športnih inštanec. V Belgradu je v prisotstvu samega ministra za telesno vzgojo dr. Rogiča zborovala nogometna zveza. Zborovanje je bilo zelo burno. Važen je bil sklep, da se imenuje poseben odbor, ki bo pripravil gradivo za reorganizacijo zveze. Proti dosedanjim upravi so bile izrečene številne upravičene kritike, vendar je zmagala pri volitvah. Za naše razmere je tudi važna odločitev, s katero se je zavrnil predlog mariborskih klubov za ustanovitev posebne mariborske nogometne podzveze. — V Zagrebu so se vršili občni zbori plavalne, tekoatletske in ženske športne zveze. Na tem zborovanju se je največ razpravljalo o izpremembi dosedanjega načina prvenstva, vendar je zaenkrat ostalo še vse pri starem. Državna prvenstva se bodo prihodnje leto vršila v Dubrovniku seniorji, v Ljubljani juniorji, v Mariboru pa prvenstvo skokov. Izvoljena je bila po večini dosedanja uprava. — Tudi občni zbor tekoatletske zveze ni prinesel nič novega, razen odločnega nastopa proti prirejanju profesionalnih tekmovalcev, ki se bodo mogla vršiti le, če bo dala zveza svoje dovoljenje. — Prav zanimiv je bil tudi občni zbor zveze ženskih športov, ki se je vršil v Zagrebu. Pojavil se je namreč tudi tukaj predlog, naj bi se sedež zveze premestil v Belgrad, kar je pa večina odklonila. Razpravljalo se je o tem, kako dvigniti med žensko mladino zanimanje za šport.

Veliko zanimanje za Planico. Ker je mednarodna zimskošportna zveza prepovedala tekmovalnja v skokih na naši veleskakančnici v Planici, kjer so bili prvič v zgodovini doseženi skoki čez dolžino 100 metrov, je naš JZSS odjavil pri Fisi (mednarodna smučarska zveza) to skakanico, obenem pa jo je prijavil kot pozorišče nove smučarske športne discipline: smučskih poleto. Strokovnjaki namreč trdijo, da mora biti smučski skok k večjemu do daljave 60–80 m, vsak pa, kar je čez, ni več skok, ampak polet. Ta razlaga je vzbudila v mednarodnih športnih krogih umevno veliko pozornost ter se sedaj bavijo s tem vprašanjem vsi večji evropski strokovni časopisi. Zdi se, na bo novo naziranje zmagalo in da bo Planica vendarle obveljala kot največja skakanica na svetu, na kateri se bodo izvajali namesto smučskih skokov — smučski poleti.

Ob koncu starega in začetku novega leta.

Konec starega in začetek novega leta je prilika, ko se vsak človek nekoliko dalje pomudi ob spominu na preteklost ter pogledu v bodočnost. Ob spominu na preteklost ponovimo v duhu vse važnejše dogodke leta. Ob pogledu v bodočnost pa delamo načrt za nadaljno življenje. Kar se tiče bodočnosti, mora biti ena glavnih skrbi vsakega, da si zagotovi kolikor mogoče brezskrbno življenje. K temu v veliki meri pripomore zavarovanje. Če človek ve, da je oskrbljen za slučaj starostne onemoglosti, njegovi domači pa v slučaju njegove smrti, mirno zre bodočnosti v oči. Kdor je prijatelj samega sebe in svojih domačih, se bo nemudoma zavaroval. Naša najboljša zavarovalnica, ki zavaruje starostno oskrbo in posmrtnino, je »Karitas«, ki je že neštetim pomagala. Zavarujte se pri njej. Zastopnika najdete skoraj v vsaki županiji. Obrnite se na njega, ali pa na vodstvo Karitas v Mariboru, Orožnova ulica 8. Lahko rečemo, da ni zavarovanja, ki bi bilo bolj ljudsko in ki bi uživalo večje zaupanje, kakor zavarovanje »Karitas«. Pogoji so zelo ugodni. Ob sklepu zavarovanja se plača samo 10 Din. Mesečne premije si lahko vsak sam določi. Vsakdo se lahko zavaruje že pri plačevanju 5 dinarske mesečne premije. Za mesečnih 5 Din se človek lahko zavaruje za: 1000, 1500, 1900, 2200, 2500, 3370, itd. itd. Čim mlajši je kdo, tem večja je zavarovana vsota pri plačevanju iste premije. Ne odlašajte torej! Karitas ima na tisoče članov in vsi zadovoljni z njo. Zavarujte se in tudi vi boste zadovoljni!